

Motion till riksdagen 2024/25:1464

av Tobias Andersson m.fl. (SD)

En tillväxtorienterad politik för industrilandet Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en industrikommission med kommittédirektiv i linje med förslagen i motionen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka möjligheterna och incitamenten för privatpersoner att investera i mindre bolag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga ett införande av en ny form av lärlingsanställning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att prioritera forskning utifrån industrins behov och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en reform av skattesystemet för en förbättrad internationell konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera industrins villkor inom infrastrukturplaneringen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrade regler samt krafttag mot fusk vid cabotagetransporter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla svensk krigsmaterielexport och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och förtydliga regelverket gällande ansvarsfördelningen mellan stat och verksamhetsutövare vid nyetablering på gammal industrimark och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett konkurrenskraftsmål och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vilkas uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier samt andra viktiga teknologiområden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Industrin utgör basen för svenskt välstånd, och det var alla våra framgångsrika industri-företag som tog Sverige från att vara ett relativt fattigt land till ett av världens mest utvecklade och välmående länder under 1900-talet. Drygt en miljon svenskar är anställda inom industrin direkt eller indirekt genom den industrirelaterade tjänstesektorn. Inom denna tjänstesektor får många som tidigare varit arbetslösa sitt första jobb. Det innebär att industrin och industrins fortlevnad i hög grad underlättar ett slags socioekonomisk integration i och med att de som står långt ifrån arbetsmarknaden får bättre möjligheter att faktiskt träda in på arbetsmarknaden. I Sverige finns en relativt väl fungerande industri, men det finns även betydande orosmoln och signaler om att vi tappar i konkurrenskraft gentemot jämförbara länder i Europa.

Samtidigt hårdnar konkurrensen mot växande ekonomier i framför allt Asien. Med tiden har allt färre kommit att vara sysselsatta inom den svenska industrin, vilket till stor del är kopplat till tekniska framsteg på andra håll, men på senare tid kan det också kopplas till att Sverige halkat efter på en rad områden i förhållande till vår omvärld. Sverige tjänar på att även fortsatt vara en avancerad kunskapsekonomi och en stark industrination. Den moderna kunskapsekonomin är präglad av snabba teknologiskiften och Sverige måste ta sig an dessa utmaningar för att förbli innovativt och konkurrenskraftigt. Befintliga industriföretag såväl som nya branscher ska ha goda förutsättningar att verka långsiktigt i Sverige. Företag som flyttat ut hela eller delar av sin produktion ska uppmuntras att återvända. Genom att bibehålla och förbättra villkoren för svensk industri skapar vi produktion, tillväxt och sysselsättning åt alla grupper i samhället. Genom att bevara och utveckla en välfungerande exportindustri upprätthålls dessutom en skattebas som är av fundamental betydelse för vår gemensamma välfärd. Utifrån dessa insikter menar vi att det vore av godo att inrätta en industrikommission med kommittédirektiv i linje med förslagen nedan.

En sund energipolitik – industrins grundpelare

Sverige som industriland är beroende av såväl konkurrenskraftiga priser på elenergi som tillgång på elenergi under årets alla timmar. Den svenska energipolitiken måste vila på tre ben – leveranssäkerhet, kostnadseffektivitet och en hög miljöprestanda – vilket även är det som präglat svensk kraftproduktion under andra halvan av 1900-talet där vattenkraften tillsammans med kärnkraften har utgjort basen i det svenska energisystemet. I dag när hälften av våra tidigare kärnkraftsreaktorer av politiska skäl stängts i förtid har situationen blivit akut för vår industri och vårt välstånd. Därför är det av yttersta vikt att vi skapar förutsättningar för att successivt bygga ut och vidareutveckla kärnkraften.

En fungerande kapitalförsörjning

Svenska folket ska vara ett ägande folk. En betydande del av svenskarnas förmögenhet är uppbunden i offentliga och privata fonder genom främst pensionssystemen. För gemene man är detta deras främsta finansiella tillgångar och de flesta har i övrigt ett relativt begränsat finansiellt kapital. Genom att kapitalet är bundet i olika fonder, vars investeringar inte är tillgängliga för de mindre företagen, skiljer sig Sverige från många andra länder. Möjligheterna och incitamenten för privatpersoner att investera främst i mindre bolag genom justeringar på skatteområdet ska ökas. Nystartade och små expanderande företag ska kunna erbjuda sina anställda att investera i företaget och vill därför underlätta för personaloptioner.

Utbilda rätt

Utbildning är en av de nyckelfaktorer som återkommande lyfts fram i samband med industrins fortlevnad och utveckling i Sverige. För att tillgodose en kunskapsintensiv arbetsmarknad behöver vi vara särskilt duktiga på de naturvetenskapliga ämnena redan i grundskolan, vilket i sin tur ställer krav på duktiga lärare. Insatserna i naturvetenskapliga ämnen, både vad gäller lärarutbildning och grundskola, ska intensifieras.

Ett stort framtida behov finns av ingenjörer på såväl gymnasienivå som högskolenivå, varför riktade satsningar behövs för detta. Resursallokeringen till de högre lärosätena måste i hög grad styras av parametrar som kvalitet, arbetslivsanknytning och examen. På grundskole- och gymnasienivå är det angeläget att fånga ungdomarnas teknikintresse i syfte att säkra kompetensförsörjningen för framtiden, vilket kan ske exempelvis genom så kallade teknikcollege. Stimulanser till vidareutbildning i arbetslivet, som framför allt ska användas i tider av lågkonjunktur, är behovligt. Ytterligare ett sätt att möta företagens skriande behov av yrkeskunniga är införandet av lärlingsanställningar. Här kan regeringen hämta inspiration från Yrkesvuxutredningen och dess betänkande ”Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och ny yrkesskola för vuxna”.

Kompetensförsörjning

Svensk industris viktigaste tillgång är arbetskraften. Denna upprätthålls främst genom att arbetskraft i Sverige utbildas och att den matchas med det behov som finns på svensk arbetsmarknad. Men det kommer förutom detta alltid att finnas ett behov av att rekrytera viss högkompetent arbetskraft från andra länder. För kompetenser som inte står att finna på den svenska arbetsmarknaden är det därför viktigt att människor på ett strukturerat sätt ska kunna fylla luckorna på den svenska arbetsmarknaden. Arbetsgivare måste dock respektera svenska villkor i enlighet med den svenska modellen och lönegolv eller motsvarande ska säkerställa att det är spetskompetens som vi drar till oss.

Forskning för en innovativ industri

Det är naturligt att utvecklandet av kunskapsintensiv industri bör gå hand i hand med forskning och utveckling i världsklass. Sveriges enda chans att vara en ledande industri-nation också i framtiden är att förbli innovativt och ligga i framkant i ett brett spektrum

av forskningsområden. Politikens roll i detta sammanhang är att säkerställa ett gott klimat för innovationer, till exempel genom att ha tydliga statliga aktörer dit företag kan vända sig. Det handlar också om att våga prioritera det som är efterfrågat på arbetsmarknaden, såväl inom forskning som inom lärosäten. Det handlar vidare om rättsligt skydd för immateriella rättigheter och hela det institutionella ramverket, som utgör en av grundförutsättningarna för att utveckla nya industriella koncept i Sverige. Här kan staten ta ett större ansvar genom att stödja svenska företag genom kunskapsförmedling och hjälp vid patentintrång.

Konkurrenskraftiga skatter

Sverige ska ta ut skatter för att finansiera välfärd och investeringar i tillväxt. Samtidigt är det ett faktum att Sverige även på skatteområdet måste vara konkurrenskraftigt gentemot omvärlden. Politiska beslut påverkar ständigt näringslivet och svenska företags konkurrenskraft. Sverige har en rad skattepålagor som inte återfinns i andra länder. Dessa behöver ses över och en reform av skattesystemet utredas för att inte på sikt urholka den svenska konkurrenskraften.

En välfungerande infrastruktur

Sverige är ett stort och relativt glesbefolkat land, vilket innebär stora utmaningar för det offentliga samhället. För tillverkningsindustrins del är transportinfrastrukturen avgörande för frakt av gods, men infrastrukturen måste också fungera tillfredsställande för arbetskraften. Sverige har sedan årtionden försummat investeringar och underhåll i transportinfrastrukturen, vilket medverkar till att det är högst angeläget att snarast påbörja upprustning och långsiktiga investeringar. Regeringen bör ge direktiv om att industrins villkor måste prioriteras upp inom infrastrukturplaneringen. Att Sverige inte ens når upp till det europeiska genomsnittet för investeringar i transportinfrastruktur, utan tvärtom ligger klart under, är oroväckande. Det är angeläget att inte ytterligare försvåra för åkerinäringen vars näring redan är hårt ansträngd. Även krafttag kring cabotagetransporter krävs, vilket innebär att en utländsk lastbil som lossar gods i Sverige har begränsade möjligheter att utföra inrikestransporter innan den lämnar landet för en internationell transport. Polisen måste utveckla och stärka kontrollerna på väg för att stoppa den olagliga trafiken i Sverige. Polisen ska också med hjälp av fysisk eller digital dokumentation ha en möjlighet att kontrollera om det rör sig om en laglig cabotage-transport eller en olaglig inrikestransport vid en kontroll längs de svenska vägarna. I grunden bör hela transportinfrastruktursystemet ses som en nationell angelägenhet. Tyngre lastbilar ska kunna trafikera fler sträckor och underhållsförhöjande åtgärder exempelvis av vissa broar för att göra detta möjligt bör ges prioritet.

Handel

Sverigedemokraterna är ett handelsvänligt parti. Internationell handel är nödvändig för landets ekonomi och handel generellt gynnar alla parter. Exportindustrin är även den motor som skapar förutsättningar för Sveriges välfärdsutveckling och genererar resurser som krävs för att finansiera välfärdens vidmakthållande. Det är därför viktigt att staten

tar ansvar för att skapa de förutsättningar som krävs för att den svenska exportindustrin ska kunna utvecklas på ett effektivt sätt, vilket kräver en mängd åtgärder som sammantaget bygger en aktiv och offensiv näringspolitik.

En fortsatt satsning på och utveckling av svensk krigsmaterielexport är av stor vikt. Det är i grunden en förutsättning för ett starkt och kostnadseffektivt nationellt försvar. För att underlätta och öka konkurrenskraften för den svenska försvarsindustrin på marknaden och givet Sveriges medlemskap i Nato ser vi också behov av att regelverket kring krigsmaterielexporten ses över och anpassas till det nya säkerhetspolitiska läget och dess realiteter.

I handelsavtal med andra länder är det viktigt att slå vakt om värden som har en tydlig folklig förankring, exempelvis gällande djurskyddskrav.

Enklare lagstiftning och regelverk

Regelbördan medför kostnader och minskad produktivitet genom en ökad administration som inkräktar på företagens huvudsakliga verksamheter. Därför behöver det genomlysas och där så är möjligt regelkrånglet minskas. En pragmatisk hållning gällande regler i form av lagar, förordningar och föreskrifter måste gälla. Dessa har legitimitet i den mån de verkligen fyller ett behov. Företag ska förhålla sig och rapportera till så få myndigheter som möjligt. Samtidigt behöver en modell för systematiserat regelförenklingsarbete initieras där stat och näringsliv tillsammans strävar mot samma mål, nämligen ett bättre företagsklimat utan en mängd regler vars negativa ekonomiska effekter vida överstiger nyttan.

Tillståndprocesser

Entreprenörer som söker olika tillstånd för att expandera eller öppna ny verksamhet kan ibland fastna i en administrativ loop där ärendet bollas mellan olika kommunala aktörer och myndigheter utan en tydlig bortre tidsgräns. Tillståndsprövningar handlar om att verksamheten hos företag som har en påverkan på miljön, exempelvis vatten, luft och mark, måste godkännas av mark- och miljödomstolen. Innan ansökan skickas in hålls samråd med berörda myndigheter, berörd kommun och andra intressenter, till exempel boende. Det tar dock inte slut i och med detta. Företag som verkar inom särskilda branscher måste också ansöka om ytterligare tillstånd under annan lagstiftning innan miljötillståndsfrågan kan prövas. Ett problem som många industriföretagare specifikt anger är att miljötillstånd för nya industrifastigheter drar ut på tiden samtidigt som affärsmöjligheterna är mycket goda för till exempel export till växande ekonomier.

Det är av vikt att tillståndsprövningarna anpassas till verksamheternas förutsättningar på ett tydligt sätt. De olika tillståndsprövningar som en verksamhet genomgår behöver därför vara tydligt avgränsade och spegla det skede verksamheten befinner sig i.

Under senare år har de uppmärksammade turerna kring flera industriprojekt, inte minst kopplade till mineralbrytning, visat på behovet av att effektivisera tillståndprocesserna. Problematiken med långa ledtider vid miljötillståndsprövningar är komplex men måste adresseras för att inte såväl elnätsutbyggnad som industrisatsningar ska riskera att fördröjas eller utebli.

Vidare menar vi att det är av stor vikt att myndigheter och lagstiftare förmår att hantera och möta en accelererande teknikutveckling. Regelverk måste så långt det är möjligt vara anpassade till dagens situation och teknik, vilket ställer höga krav på kompetens och kunskapsinhämtning under regelutvecklingsarbetet.

Sverigedemokraterna har länge verkat för att få till stånd ett arbete med att förenkla och effektivisera dessa tillståndsprocesser bland annat genom en rad förslag på området. Flertalet av dessa förslag är nu under utredning som en konsekvens av överenskommen i Tidöavtalet. Vår övertygelse är att detta tillsammans med såväl det regelförenklingsråd som det implementeringsråd som regeringen aviserat kommer att leda till att miljötillståndsprövningen enligt miljöbalken blir mer flexibel, effektiv och förutsebar framgent.

Konkurrenskraftsmål

Precis som redogjorts för ovan måste Sverige vidta åtgärder för att säkerställa svensk konkurrenskraft på den allt mer globaliserade marknaden. Tyvärr har andra politiker och partier hämmat den svenska konkurrenskraften genom symbolskatter, onödigt regelkrångel, långa tillståndsprocesser med mera. Redan i dag har industriinvesteringar skett i andra länder i stället för i Sverige på grund av bland annat effektbrist, och denna utveckling riskerar att fortsätta ifall åtgärder inte vidtas. Utöver de förslag som berörts tidigare i denna motion återfinns därför även ett behov av ett konkurrenskraftsmål. Målet ska syfta till att stärka Sveriges konkurrenskraft och bör bygga på ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på olika relevanta områden.

Exponentiella teknologier

Den teknologiska utvecklingen ser i dag väsentligt annorlunda ut än tidigare i mänsklighetens historia. Det som skiljer vår tids teknologiska utveckling från tidigare är att den är exponentiell, vilket innebär att en teknologiska utvecklingstakt går från ett till två, två till fyra, fyra till åtta och så vidare. På endast sju dubbleringar har teknologier med en sådan utvecklingskurva ökat med över 100 gånger i kraftfullhet.

Det är framför allt informationsbaserade teknologier som följer en sådan utvecklingskurva, och allteftersom fler teknologier blir informationsbaserade faller de under en exponentiell utvecklingstakt. Några teknologiska områden som benämns som omdanande eller exponentiella är bioinformatik, datateknologi, nätverk och sensorer, artificiell intelligens, robotteknologi, digital tillverkning, medicin, nanomaterial och nanoteknologi. Dessa områden besitter en potential att tillgodose människors behov av hälsosam mat, rent vatten, energi, medicin, sjukvård och utbildning. Ytterligare en aspekt av dessa teknologier är att de har en kumulativ verkan – när framsteg sker inom en teknologi påverkar det potentialen hos andra teknologier. Det här innebär att det är meningsfullt och relevant att förhålla sig till dessa teknologier som en helhet och inte enbart som självständiga teknologiområden. För att Sverige ska kunna ligga i framkant inom det här området bör det inrättas ett nationellt råd med sakkunniga experter som ett forum vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden.

Tobias Andersson (SD)

Josef Fransson (SD)

Jessica Stegrud (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Eric Palmqvist (SD)

Johnny Svedin (SD)